

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 72 0 P 046738 21 Rev
Banjaluka, 22.3.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija, Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice D.M. iz B.L., koju zastupa punomoćnik A.I., advokat iz G., protiv tuženog B.M. iz B.L., koga zastupa punomoćnik J.S., advokat iz G., radi utvrđenja bračne tekovine, vrijednost predmeta spora: 30.500,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 72 0 P 046738 21 Gž 2 od 23.8.2021. godine, na sjednici održanoj 22.3.2022. godine donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Gradišci broj: 72 0 P 046738 19 P 2 od 11.12.2020. godine, utvrđeno je da je tužiteljica suvlasnik sa 1/2 dijela po osnovu sticanja u braku sa tuženim na nekretninama: porodična kuća, veličine 10x10 metara, sagrađena na parceli kč. br. 1673/5 upisana u pl. br. 227 k.o. B.L., kao i na parceli kč. br. 1673/5 njiva 3 klase u površini od 524 m², upisana u pl. br. 227 k.o. B.L., koja parcela služi za redovnu upotrebu porodične kuće, a što je sve vanknjižno vlasništvo tuženog sa 1/3 dijela, što je tuženi dužan priznati i trpjeti da se tužiteljica sa dosuđenim suvlasničkim dijelom upiše u javne evidencije nekretnina. Obavezan je tuženi da tužiteljici nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 7.795.00 KM.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 72 0 P 046738 21 Gž 2 od 23.8.2021. godine, žalba tuženog je djelimično uvažena i prvostepena presuda preinačena tako da je odbijen zahtjev tužiteljice da se obaveže tuženi da prizna i trpi da se tužiteljica sa dosuđenim suvlasničkim dijelom upiše u javne evidencije nekretnina, dok je žalba tuženog u ostalom dijelu odbijena i prvostepena presuda u preostalom dosuđujućem dijelu odluke o glavnoj stvari potvrđena. Prvostepena presuda je preinačena i u odluci o troškovima postupka, tako da je obavezan tuženi da tužiteljici isplati troškove postupka u iznosu od 5.847,00 KM, umjesto ranijeg iznosa od 7.795,00 KM. Obavezana je tužiteljica da tuženom nadoknadi troškove na ime sastava žalbe, u iznosu od 322,50 KM.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena presuda preinači tako da se odbije tužbeni zahtjev u cjelini, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, uz obavezivanje tužiteljice da mu nadoknadi troškove postupka.

Tužiteljica nije odgovorila na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj fazi postupka (jer je o nekim drugim zahtjevima odlučeno ranijom pravosnažnom presudom iz ovog predmeta) je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je, po osnovu sticanja u braku sa tuženim, postala suvlasnik sa 1/2 dijela na suvlasničkom dijelu tuženog na nekretninama, bliže označenim i opisanim u izreci prvostepene presude, te da se obaveže tuženi da trpi da se ovo njeno pravo upiše u odgovarajuće javne evidencije i da joj isplati troškove postupka.

U toku postupka je utvrđeno: da su parnične stranke zaključile brak 1999. godine; da su u braku stekli troje djece; da je brak razveden pravosnažnom presudom od 31.12.2015. godine, a da je faktička bračna zajednica prekinuta krajem marta 2014. godine, do kada je kuća, koja je predmet spora bila izgrađena; da su po zaključenju braka najprije živjeli kod majke tuženog, a zatim se preselili kod majke tužiteljice, čije nekretnine su adaptirali i prilagodili da bi u njima živjeli; da je u toku trajanja bračne zajednice sagrađena porodična zidana kuća, veličine 10x10 m na sprat (koja je predmet spora) na označenoj parceli koja je suvlasništvo tuženog i njegova dva brata, u koju je (nakon što ju je osposobio za stanovanje) uselio samo tuženi poslije faktičkog prekida bračne zajednice; da su parnične stranke bile zaposlene u vrijeme građenja predmetne kuće i da je majka tužiteljice za njenu izgradnju dala tuženom iznos od najmanje 25.000 KM iz iznosa koji je dobila prodajom stana u Z.; da su zajednički obrađivali zemlju traktorom koji je majka tužiteljice dobila od svog brata; da je po nalogu suda vještak geometar izvršio cijepanje parcele kč. br. 1673/2 (na kojoj je sagrađena predmetna kuća) te je tako nastala parcela upisana u p.l. br. 227 k.o. L.B. (kao suvlasništvo tuženog i njegova dva brata sa po 1/3 dijela) označena kao k.č. broj: 1673/5 sa površinom od 524 m², koja površina, po nalazu vještaka građevinske struke, odgovara zemljištu potrebnom za redovnu upotrebu kuće koja je predmet spora; da je građevinski vještak utvrdio sadašnju građevinsku vrijednost predmetnog objekta u iznosu od 101.747,52 KM i vrijednost zemljišta potrebnog za redovnu upotrebu u iznosu od 2.358,00 KM.

Kod naprijed utvrđenih činjenica pravilno su nižestepeni sudovi zaključili da tuženi nije dokazao da je kuću gradio isključivo svojim radom i sredstvima i to nakon faktičkog prekida bračne zajednice. Takođe je pravilan i zaključak da se iznos dobijen od majke tužiteljice za izgradnju predmetne kuće ne može smatrati posebnom imovinom tuženog, kako on tvrdi, uz obrazloženje da je dat samo njemu kao naknada za ulaganja u njene objekte, koja su izvršena radi dovođenja u stanje da ih mogu koristiti parnične stranke sa svojom maloljetnom djecom. Ovo zato što su i ta ulaganja izvršena u toku trajanja bračne zajednice pa po svojoj prirodi predstavljaju zajedničku imovinu bračnih supružnika a ne posebnu imovinu samo tuženog. Pravilan je i zaključak da na veličinu suvlasničkog dijela tužiteljice nije od uticaja činjenica da je predmetni stambeno porodični objekat sagrađen na zemljištu koje jednim dijelom pripada tuženom, kod činjenice da je (po nalazu vještaka građevinske struke) vrijednost zemljišta procijenjena na 2.358,00 KM, što u odnosu na ukupnu procijenjenu sadašnju građevinsku vrijednost od 101,747,52 KM predstavlja neznatni dio uvećanja vrijednosti cijelog objekta.

Slijedi iz izloženog da nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su utvrdili da tuželjici pripada 1/2 suvlasničkog dijela na dijelu nekretnina koje su u javnim evidencijama upisane na tuženog sa 1/3 dijela.

Prema odredbi člana 272. stav 1. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 54/02, 41/08 i 63/14 – u daljem tekstu: PZ) svakom od bračnih supružnika pripada

po jedna polovina zajedničke imovine. Radi se o činjenici čije postojanje zakon pretpostavlja, pa se ne mora dokazivati, shodno odredbi člana 125. stav 3. Zakona o parničnom postupku („Sl. glasnik RS“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, dalje: ZPP). Svaki supružnik, slijedom odredbe člana 273. stav 1. PZ, može zahtijevati da sud odredi da je njegov dio veći od pripadajuće mu polovine zajedničke imovine, ako dokaže da je njegov doprinos u njenom sticanju očigledno veći od doprinosa drugog bračnog supružnika.

Iz naprijed utvrđenog činjeničnog stanja ne proizlazi (kako je već rečeno) da je tuženi samo svojim posebnim sredstvima gradio predmetnu kuću, a nije dokazao ni da je njegov doprinos u sticanju sporne imovine očigledno veći od doprinosa tužiteljice, kao drugog bračnog supružnika, pa se utvrđenje o jednakom doprinosu u sticanju sporne imovine čini pravilnim. Uostalom, ni tuženi navodima revizije ne dovodi u pitanje ovo utvrđenje. Njegova revizija se iscrpljuje samo u objašnjavanju tvrdnje da ovaj spor nije mogao biti riješen bez učešća i drugih suvlasnika predmetne parcele (kao tuženih) na kojoj je izgrađena kuća.

Takvi navodi nisu osnovani. Ovo je spor između bračnih supružnika o podjeli zajednički stečene imovine, po pravilima određenim odredbama člana 272. do 277. PZ. Odlukom iz ovog predmeta se uređuje samo pravni odnos između parničnih stranaka u vezi sa imovinom, koja je predmet spora i samo u dijelu koji je upisan na tuženog u javnim evidencijama. Njom se ne diraju prava trećih lica, jer nije naložena nikakva promjena upisanog stanja vlasništva, odnosno suvlasništva u javnim evidencijama. Takav zahtjev je odbijen drugostepenom odlukom, uz obrazloženje da predmetna kuća nije ni upisana u javne evidencije, pa „ne može biti predmet zahtjeva za promjenu upisa u javne evidencije“. Nije naložena ni predaja u posjed. Zato ne može doći do povrede prava trećih lica, kako pogrešno tvrdi revident.

Neosnovan je i revizioni prigovor, zasnovan na odredbi člana 217. stav 2. ZPP, da je drugostepeni sud, prije donošenja svoje odluke (kojom je djelimično usvojena njegova žalba) morao zakazati i održati raspravu. Takva obaveza, u konkretnom slučaju, ne slijedi iz sadržaja navedene zakonske odredbe. Uostalom, preinačenjem prvostepene presude odbijen je tužbeni zahtjev u jednom dijelu (kojim je tražena promjena upisa suvlasničkih prava u javnim evidencijama na predmetnim nekretninama) pa tuženi i nema pravnog interesa da pobija drugostepenu presudu u dijelu kojim je on uspio u sporu, a time ni postupak suda koji je prethodio donošenju takve presude.

Kako se navodi revizije ukazuju neosnovanim, valjalo je odlučiti kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić